

Forfatter: Schandorph, Sophus

Titel: Udrag fra FRIGJORT (1896)

Citation: Schandorph, Sophus: "Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905", i Schandorph, Sophus: *Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905*, 1904-05, s. 351. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-schandorph08-shoot-idm140271715573792/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Vilhelm Vangs Studenteraar - Frigjort. - 1905

som Alma saa ofte havde hørt! Hvor var hun kommen langt bort fra de i dem udtalte Stemninger! Ordene gled af hende som Vanddraaber paa Oljetøj. Bertel stemte i med en vældig Basbaryton, sang rigignok lidt falsk. Men det var han ikke ene om.

Brøder og Søster sad sammen paa en Tue. Et godt Stykke fra dem, lidt højere til Vejrs, sad den kønne Lægprædikant med Fru Blunk.

Bertel benyttede en Pavse til at hviske til Alma:

— Den Jydebonde har ellers snuppet en god Bid. Hun er, Fa'en hakke mig, køn den krephaarede! Se hvor hun er fiks oprumpet!

Langt om længe besteg Lægprædikanten den med ungt Løv behængte Talerstol.

Det vilde være umuligt at gengive hans Foredrag. Det var et Potpourri af Bibelcitater, af Advarsler mod Djævelen, af underlige meningsløse Udbrud, ledsagede af Suk og Graad, alt i en ravjysk Dialekt, der blev komisk ved stundom at udtale Ordene bogstavret. Ikke Spor af Logik, Plan eller Sammenhæng!

Men Forsamlingens, navnlig Kvindernes Øjne hang ved ham, som sugede de Trøst og Frelse af hvert Ord i denne, tilsyneladende saa meningsløse Tale. Ved Suggestion fik Taleren mange til at græde, naar han græd, til at hæve Øjnene mod Himlen, til at sænke dem mod Jorden, til at løfte de foldede Hænder, naar han gjorde det.

Alma saa nu paa det som paa et fremmed Fænomen. Betragtninger som følgende paatvang sig hende:

— Dette er ikke Løgn og Hykleri! Doktor Skov gør disse Mennesker Uret. Det er en dunkel Drift mod Aand, der stræber at flyve med de af Uvidenhed stækkede Vinger. Havde de blot Læger i Stedet for Kvaksalvere! I disse Øjne er der en Art hellig Længsel, en Søgen mod det hedste og højeste. Men blind leder blind.

Og da Prædikanten en Gang sagde:

— Af Hjærtets inderste Dyb raaber jeg til Dig, o Herre, frels min Sjæl ved Dit Blod!

følte den unge Pige, at dette Raab virkelig kom fra et — i det mindste i dette Øjeblik — bedrøvet Hjærte, fra en knust Sjæl.

Bertel hviskede:

— Han har lært Tagene, den sorte Jydepotte! Se, hvor Fruentimmerne glør paa ham. Naa, han er jo ogsaa fra Først-

ningen af Kvægpranger af Profession. Jeg kender ham fra Kvægtorvet.

Almas foreløbige Sympathi sank atter, da Prædikanten udviklede sig haabløst i Citater af Apokalypsen og talte om Staden, hvis Murværk var Jaspis (som han udtalte paa en latterlig Maade), som var bygget af rent Guld, lig det rene Glas, med Ædelstene paa Muren, der atter havde til Grundstene, Jaspis, Safir, Kalcedon, Smaragd, Sardonyks osv. osv. Uvilkaarlig frastødte denne uplastiske, forpakkede Poesi hende, usmagelig som den er for al vesterlandsk Fantasi . . . Hun huskede en Samtale mellem Kaptejn Hald og Lægen, hvori hin havde erklæret, at Johannes's Aabenbaring sikkert var det ældste Skrift i det ny Testaments Samling, et Vidnesbyrd om den oprindelige Jødekristendom, og havde paapeget Modsætningen mellem den og Paulos's fint komponerede, af græsk Aand befrugtede Tale paa Torvet i Athen, saaledes som den gengives i Apostelhistorien. For at illustrere sine Ord havde han netop oplæst, hvad han kaldte den gamle „Pastiche“-Profetis Ord om den himmelske Stad, og derefter Paulos's Tale. Han sagde:

— Alene denne Begyndelse: „I athenæiske Mænd. Jeg ser, at I i alle Maader ere omhyggelige for Eders Gudsdyrkelse“ og Citater af Aratos anslaaer Strenge, som genkalder for én Sokrates's Forsvarstale hos Platon.

Under disse Tanker bruste den efter Talen følgende Salme over hendes Hoved, uden at hun gav Agt derpaa. Hun overhørte ogsaa sin Broders kritiske Notits:

— De kan rigtignok spinde en Ende som den mest udlærte Rebslagersvend, men for en blot merkantilt dannet Mand falder det noget langstrakt. Hva', Du?

Straks efter begyndte han at nikke og faldt i Søvn, mens Sveden drev ned ad hans fede Kinder og hængte sig i Perler i hans stride korte Skæghaar. Paa sin Vis satte han nu Bas til Salmemelodien ved at snørke. Da alle 10 Strofer var sungne til Ende, vaagnede Bertel samtidig med at der gik en Bølgebevægelse gennem Forsamlingen.

Thi Fru Blunk havde rejst sig fra Tuen og gik med Sløret trukket tæt for Ansigtet med sænket Hoved og de sortbehandlede Hænder foldede op mod Talerstolen, hvorfra Prædikanten sagde til Forsamlingen:

— Hør mine Brødre og Søstre paa, hvad en Søster i Herren vil sige Eder!